

ПАКЕТ ОТ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА СЪС СПЕЦИАЛНИ НУЖДИ

Тамара Цветкова, Радостина Жечева

Медицински университет „Д-р Параскев Стоянов“ – Варна, Филиал Шумен,
Катедра „Здравни грижи“

PACKAGE OF SERVICES FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS

Tamara Tsvetkova, Radostina Zhecheva

University of Medicine “Dr. Paraskev Stoyanov” - Varna, Shumen Branch, Department of
“Health Care”

РЕЗЮМЕ

Работещите медико-социална работа или тези, които реагират на потребностите на дете в трудно положение, трябва да използват пакети от грижи в противовес на подхода „настаняването оправя всичко“. Комплексните потребности на децата и семействата се удовлетворяват най-добре от комбинация от услуги – смесица от заместваща или дневна грижа, консултиране, материална подкрепа и помощ за достъп до местни ресурси.

Въпросът за Сестринската служба за деца със специални нужди провокира силно интереса на анкетираните. Две трети от тях смятат, че такава служба би задоволила потребностите на техните деца (65%), единици се тези, които не биха се доверили на услугите предлагани от Сестринската служба (3%). От гледна точка на диагнозата на детето, най-големи очаквания относно подобряването на здравословното състояние имат родителите на деца с опорно-двигателния – апарат и недоносените бебета (по 100 %) ($p < 0,05$). При изследването на резултатите, които специалистите са постигнали при работата си с деца със специални нужди в най – висок процент родителите са посочили, че детето им се е научило да общува с деца със същите проблеми (44,00 %) и на второ място е придобиването на социални умения (30,00 %), което също е свързано с общуването. Почти всички родители на деца със специални нужди са посочили, че след посещението в ДЦ са забелязали подобрене в състоянието на своето дете (92,00 %).

Сестринската служба и Дневният център са най-добрата комбинация за предлагане на пакет

ABSTRACT

Workers medico-social work or those that respond to the needs of the child in difficulty should use packages of care as opposed to a ‘accommodation fix everything. “Complex needs of children and families are best satisfied by a combination of services - a mix of replacement or day care, counseling, material support and assistance to access local resources.

The issue of nursing service for children with special needs provoked strong interest of the respondents. Two-thirds of them believe that such a service would satisfy the needs of their children (65%) units are those who would not trust the services offered by nursing service (3%). In terms of diagnosis of child most - great expectations on improving health are parents of children with musculoskeletal problems - apparatus and premature babies (100%) ($p < 0.05$). When examining the results that professionals have achieved in their work with children with special needs most - a high percentage of parents indicated that their child has learned to communicate with children with the same problems (44.00%) and second place acquisition of social skills (30.00%), which is also associated with communication. Almost all parents of children with special needs have indicated that after the visit to DC have noticed improvement in their child (92.00%).

Nursing service and day care center are the best combination for offering a package of medical and social services for children with special needs.

Keywords: child, special needs, day care center, service package

от медико-социалните услуги за децата със специални нужди.

Ключови думи: дете, специални нужди, дневен център, пакет услуги

УВОД

Работещите медико-социална работа или тези, които реагират на потребностите на дете в трудно положение трябва да използват пакети от грижи в противовес на подхода „настаняването оправя всичко“. Комплексните потребности на децата и семействата се удовлетворяват най-добре от комбинация от услуги – смесица от заместваща или дневна грижа, консултиране, материална подкрепа и помощ за достъп до местни ресурси.

Всички, които са ангажирани в грижата на деца в затруднено положение трябва да предвидят комплексни и разнообразни алтернативни услуги и видове подкрепа за децата и семействата и да обмислят кои от тези алтернативи са най-подходящи и в най-добрия интерес на детето във всеки отделен случай. Това са представители на следните групи:

- Професионалисти, които работят с директното предоставяне на услуги. Професионалистите по социална работа и детска грижа трябва да са запознати с всички съществуващи алтернативи, когато отчитат най-добрия интерес на детето съгласно международните спогодби.
- Други професионалисти, които имат косвено отношение към социалните грижи. Сред тях са медиците, учителите, полицейските служители, свещениците, служителите в регионални и местни служби, които трябва да са наясно с възможната си роля в консултирането на родители, информирането им за съществуващите услуги, сигнализирането на компетентните власти за деца в риск и съвместната работа по закрила на децата.
- Родители на деца в затруднено положение. В някои държави често пъти родителите не са запознати с наличните услуги и смятат, че единствената възможност в трудна ситуация е настаняването на детето в институция.
- Самите деца и млади хора. Осъзнаването от децата на собствените им права и подкрепящите услуги, които имат на разположение изисква внимание. Необходими

са механизми, които да гарантират, че гласовете на децата ще бъдат чути в процеса на реформиране, както и механизми, чрез които отделните деца могат да бъдат включени във вземането на решения относно грижата, която им се предоставя.

- Обществото като цяло. Процесът на деинституционализация е сложен и предполага големи промени. Неизбежно тези промени ще бъдат посрещнати със съпротива поради страх или липса на разбиране. За да се пребори и минимизира такава съпротива, цялото общество трябва да бъде убедено във важността на деинституционализацията.

Много страни срещат трудности по отношение на сътрудничеството между различните министерства и отдели. В тази връзка трябва да се отбележат следните обстоятелства:

Потребностите на децата са мултидисциплинарни. Те не могат да бъдат удовлетворени само от услугите, които предлага системата на социална закрила. Децата имат нужда от здравни грижи, образование, възстановяване и в някои случаи от специализирани помощни средства.

- Най-доброто място за удовлетворяване потребностите на децата е

биологичното семейство и общността, а когато оставането в него не е възможно, въпреки подкрепящите услуги, предоставяни на семейството, трябва да се търси алтернативно семейство.

- Основните ведомства трябва да изградят колкото е възможно по-широки партньорства и така да гарантират, че всички държавни отдели, които имат отношение, са включени. А по-важното е на общности, семействата и децата да се гледа като на равноправни партньори в процеса.

Дневният център за деца с проблеми в моториката, с лека и средна умствена недостатъчност, с психо-педагогически проблеми, към ДМСГД Варна, отглеждани в домашна обстановка е създаден през 1999 година като почасова грижа към общността, а от 2004 година, като Дневен център. Потребностите от рехабилитация на деца с двигателни увреждания, извикват на дневен ред създаването на Център за рехабилитация на деца с

двигателни увреждания и психически затруднения. Центърът се създава, за да даде възможности за адекватни грижи за всички деца, нуждаещи се от рехабилитация и социализация поради двигателни нарушения от централен и периферен характер, както и за децата с психо-педагогически проблеми и ментални увреждания. Услугата е насочена към децата, които имат потребност, но нямат достъп до специализирани грижи и рехабилитация в региона, в който живеят.

Социалният ефект от дейността на Дневния център е не по-малко значим от преките терапевтични резултати, тъй като обслужваните пациенти са предимно от социално слаби семейства, от бедни региони и за тях Центърът представлява единствената достъпна форма за специализирана грижа. Безплатна за пациентите, тази висококвалифицирана дейност е финансирана от бюджета на Дом за медико – социални грижи за деца, който е ограничен, разчетен за осигуряване предимно на настанените за отглеждане деца в дома. Ето защо екипът на Дневния център среща големи затруднения при осигуряването на качествени грижи за нуждаещите се деца и техните семейства. Поради тази причина се обсъжда възможността за минимално заплащане на услугата за улеснение на бюджета и подобряване на качеството на предлаганите услуги чрез Сестринска служба по домовете.

ЦЕЛ

Да се докаже необходимостта от пакет от медико-социални услуги за удовлетворяване на потребностите на деца със специални нужди.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

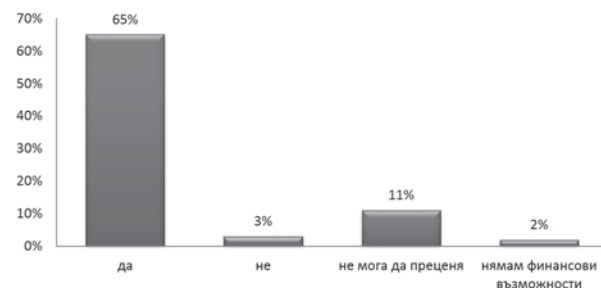
Проучването е осъществено чрез собствено разработен инструментариум, анонимна анкета, съдържаща 9 въпроса, представени на 61 родители на деца ползващи услугите на Дневния център към ДМСГД град Варна, през периода м. септември -декември 2014г.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

За да установим удовлетвореността от предоставяните услуги проучихме мнението на родители на деца, ползващи услугите на Дневен център на медико-социални услуги и рехабилитация при ДМСГД – Варна.

Изследвахме нагласите на анкетираните относно възможността Сестринската служба за деца с увреждания да задоволи потребностите от

медико-социални и рехабилитационни грижи на децата им в домашна обстановка (фиг.1).

Фиг. 1

Въпросът за Сестринската служба за деца със специални нужди провокира силно интереса на анкетираните. Две трети от тях смятат, че такава служба би задоволила потребностите на техните деца (65%), като единици се тези, които не биха се доверили на услугите, предлагани от Сестринската служба (3%), както и тези, които не могат да преценят, най-вероятно поради липса на информация за това какви биха били ползите от Сестринската служба за полагане на медико-социални грижи (11%). Двама от анкетираните са посочили, че нямат финансова възможност и не могат да си позволят да ползват предлаганите услуги (2%).

Сравнихме очакванията на родителите по отношение на подобряване на здравословното състояние на детето според диагнозата (фиг. 2).

Фиг. 2

От гледна точка на диагнозата на детето, най – големи очаквания относно подобряването на здравословното състояние имат родителите на деца с проблеми с опорно-двигателния апарат и недоносените бебета (по 100%) (p<0,05). Родителите на деца със синдрома на WEST също показват високи очаквания (50,00%), докато родителите на деца с ДЦП са по-критични и по-голямата част от тях имат ниски очаквания за постигнатите резултати (50,00%). Също толкова критични са и родителите на деца с аутизъм (42,90%) .

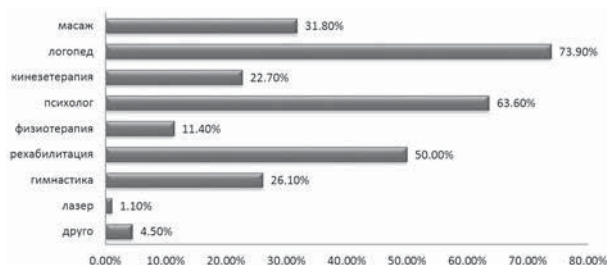
Изследвахме в кои области са постигнати резултати от работата на медицинските специалисти в ДЦ към ДМСГД с децата със специални нужди (фиг. 3).

Фиг. 3

При изследването на резултатите, които специалистите са постигнали при работата си с деца със специални нужди в най-висок процент родителите са посочили, че детето им се е научило да общува с деца със същите проблеми (44,00%) и на второ място е придобиването на социални умения (30,00%), което също е свързано с общуването. Най-ниско родителите са оценили подобриенето на емоционалното състояние на тяхното дете (28,30%).

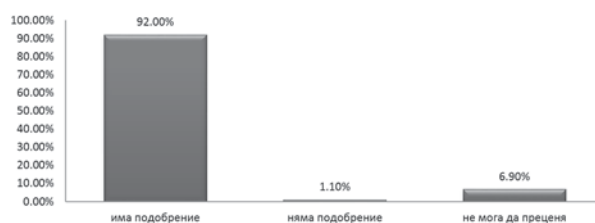
Важно беше да проучим мнението на анкетираниите родители какви лечебни мероприятия са назначени на детето със специални нужди в ДЦ (фиг. 4).

Фиг. 4

Най-голям процент на дейностите, които са назначени на децата в ДЦ са заниманията с логопед (73,90%) и заниманията с психолог (63,60%). В най-нисък процент се прилага лазерна терапия (1,10%). Въпреки, че най-висок процент имат заниманията с логопед, дейностите свързани с раздвижването на детето са по-разнообразни и събрани заедно представляват голяма част от медико-социалните услуги, които се предлагат в ДЦ.

Проучихме мнението на анкетираниите родители за ефективността отприлаганото лечение на техните деца в ДЦ (фиг. 5).

Фиг. 5

Почти всички родители на деца със специални нужди са посочили, че след посещението в ДЦ са забелязали подобрене в състоянието на своето дете (92,00%) .

Проучихме мнението на анкетираниите за препоръки към медицинските специалисти, които полагат грижи за децата им.

Почти всички родители на деца със специални нужди са посочили, че след посещението в ДЦ са забелязали подобрене в състоянието на своето дете (92,00%), като единствената препоръка, която имат, е да се подобри педагогическият подход към децата (10,00%).

ИЗВОДИ

1. Две трети от анкетираниите смятат, че Сестринска служба би задоволила потребностите на техните деца (65%), а единици се тези, които не биха се доверили на услугите, предлагани от Сестринската служба (3%).
2. От гледна точка на диагнозата на детето, най-големи очаквания относно подобряването на здравословното състояние имат родителите на деца с проблеми с опорно двигателния-апарат и недоносените бебета (по 100%) ($p < 0,05$).
3. При изследването на резултатите, които специалистите са постигнали при работата си с деца със специални нужди в най-висок процент родителите са посочили, че детето им се е научило да общува с деца със същите проблеми (44,00%) и на второ място е придобиването на социални умения (30,00%), което също е свързано с общуването.
4. Почти всички родители на деца със специални нужди са посочили, че след посещението в ДЦ са забелязали подобрене в състоянието на своето дете (92,00%).
5. Сестринската служба и Дневния център са най-добрата комбинация за предлагане на пакет от медико-социалните услуги за децата със специални нужди.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Йорданов, И., Захариев, Б., "Ранното детско развитие –перспективи, предизвикателства и отговорности", Дискусионен доклад, 2014, UNICEF.
2. Методика на медико-социалната услуга рехабилитация на деца с увреждания на опорно-двигателния апарат от периферен или централен произход с или без психични затруднения от 0 до 7 год. В Дневен център при ДМСГД – Варна.
3. Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България”, приета от МС на 24.02.2010г.
4. Национална стратегия за детето 2008-2018
5. Пред присъединителна програма на ЕС ФАР “Деинституционализация на грижите посредством развитие на алтернативни услуги”

Адрес за кореспонденция:

Тамара Цветкова
Филиал Шумен
град Шумен, ул. “Васил Априлов” № 63,
e-mail: tamara1960@abv.bg